

Ministerstwo
Spraw Wojskowych
w Warszawie.

1920

24
Wyłącznie
dla
registratury!

Liczba z dn. /	Poprzednie akta w tej samej sprawie.	Akta pomocnicze (podobne lub identyczne)
	Licz.	Licz.
	Licz.	Licz.
	Licz.	Licz.

Przedmiot: *Pertraktacje Porozumienie* Pismo — Telegram:

Referent

Kier. Refer.

Szef Wydz.

Szef Oddz. }
Depart. }

Przesłać do zaopiniowania współpracy podpisu do:

Zezwalam:

Szef Szt. Gen.

„ Adm.

„ Wojsk. Kontr. Gen.

Po zaopiniowaniu współpracy, podpisie przesłać do:

Zezwaiam:

Minister

Tem samem załatwiono akt Licz.

K.G. dnia 22 Grudnia 1920.

SZTAB GENERALNY

2gi ODDZIAŁ.

N°2081/2.R

General NIESSEL, Szef Misji
Wojskowej Francuskiej w Polsce

Do Pana Ministra Spraw Wojskowych
Sztab Jeneralny-2gi Oddział-(S.N.-)

Do Pana Marszałka FOCH
Prezesa Komitetu Wojskowego Międzynarodo-
wego w Wersalu
34, Boulevard de Courcelles,

P A R I S .

Do Pana Generala SOSNKOWSKIEGO,
Ministra do Spraw Wojskowych Polskich
(kopia)

Do Pana Generala ROZWADOWSKIEGO,
Szefa Sztabu Jeneralnego Wojsk Polskich
(kopia)

W W A R S Z A W I E .

PRZEDMIOT:

Groźna sytuacja
we Wschodniej
Europie i pro-
pozycja sojuszu
przeciw-bolsze-
wickich krajów.

-:-:-:-

Z różnych źródeł nadchodzą pogłoski o
koncentracjach bolszewickich na granicach Łotwy i Rumunii.
Koncentracje te mają miejsce zresztą w okolicach z których
mogłyby ewentualnie ^{być} ~~przedsięwzięte~~ ^{te} kroki nieprzyjacielskie
przeciw Polsce.

Według wiadomości nadchodzących z Rygi,
Rewla, i Kowna, Rządy Łotewski i Estoński uważają sytuację
za groźną. W Rumunii, Prezes Rady Ministrów podał do wia-
domości w rozmowie prawie oficjalnej, że podziela te same
obawy.

W tych warunkach wydaje mi się koniecz-
nym szybkie porozumienie pomiędzy Rządami Krajów, które
są narazone na napad Bolszewicki: Państwa Bałtyckie, Polska,
Rumunja, Kaukaz. W przeciwnym razie rok 1921 może ujrzeć
ich kolejny upadek.

Z punktu widzenia polskiego takie poro-
zumienie jest tem potrzebniejsze, że obecnie, szybka mobili-
zacja Wojsk polskich byłaby niemożliwa.

Z jednej strony kwestje dotyczące organizacji poboru, ponownego powołania pod broń i przydziału roczników rezerwy nie zostały jeszcze rozstrzygnięte. Powyższe kwestje potrzebują naglącego rozstrzygnięcia.

Z drugiej strony, demobilizacja wojska ^{będzie} zaczęta i przeprowadzona bez uprzedniego ustalenia odpowiedniego systemu terytorjalnego mobilizacji, pomimo wprowadzonych środków polepszeń tymczasowych, nie trzeba się lękać trudności i powolności, które by przedstawiło ponowne powołanie pod broń już rozpuszczonych roczników.

W dziedzinie wyszkolenia, duże polepszenie dało się odczuć w ciągu ostatnich dwóch miesięcy; od Stycznia owe polepszenie powiększy się jeszcze.

Ale może już za kilka tygodni zaczną się kroki nieprzyjacielskie.

Co do ogólnej Organizacji Wojska, istnieją tylko projekty, które zresztą napotykają na poważne trudności.

Kiedy będzie powzięta decyzja co do nich, to ^{potrzeba} jeszcze będzie kilka miesięcy czasu aby je wprowadzić w ruch.

Streszczając powyższe można powiedzieć, że niebezpieczeństwo na froncie bolszewickim może być tak samo poważne w roku 1921 jak było w roku 1920.

Kombinacje polityczne nie wchodzi w zakres mojego działania. Pomimo tego pozwalam sobie podkreślić nagłą potrzebę uwspółrzędzenia ewentualnego działania krajów graniczących z Rosją. Byłoby to najpewniejszym sposobem powstrzymania ~~natarcia~~ natarcia bolszewickiego, w razie gdyby takie miało miejsce, a przede wszystkim dałoby to szansę zapobiedz takowemu.

O D P I S

L.Dz.2175. Ze stacji Moskou Dn.3/8.1920r. Godz.0.3.min. 35.telegr.

pokwitowane godz.0.450

Varsovie = au Ministre des affaires étrangères SAPIEHA

A Baranovitchi est arrivée la délégation du Commandement du pont occidental des troupes des soviets qui a porté à notre connaissance, que les gouvernements des soviets désire transmettre en même temps les questions de l'armistice et la paix en proposant le commencement des pourparlers le quatre août à Minsk point le Gouvernement des Soviets demande envoyer une nouvelle délégation avec un mandat analogue ou de changer notre mandat point du pouvant pas à cause de cela traiter les questions de l'armistice de quoi seulement nous avons été changés par le gouvernement nous avons décidé de rentrer à Varsovie pour exposer le point de vue et la proposition du gouvernement des Soviets. Partons aujourd'hui des que les ordres nécessaires pour notre départ seront donnés par le gouvernement des Soviets. Nr.03 le 2 août 1920 = Vreblewsky

Za zgodność odpisu:

O D P I S

L.Dz.2176.ze stacji Moskou Dn.3/8. 1920 r.godz.04 min 02 telegr.

War e MSK SS-nr 2472. w 124 le 3/8 =

Sretchno VARSOVIE = Minister affaires étrangères SAPIEHA.

Deux août. La protestation mentionnée dans la Communication de votre délégation en date de Baranovitchi ce matin est le résultat de un regrettable malentendu. Le gouvernement Russe ne voulait nullement entraver la correspondance de votre délégation avec son gouvernement ~~mais~~ mais désirait seulement attirer ~~les~~ la attention de votre délégation sur la vraie teneur de nos demandes que comportent non seulement la présentation de plains pouvoirs émanant du gouvernement central polonais mais se réfèrent aussi la étendue de ces plains pouvoirs, qui ~~devaient~~ devaient englober des négociations de paix. Jamais notre gouvernement ne a voulu et ne veut violer le droit de votre délégation de communiquer librement avec son gouvernement. TCHICHERIN 1327.

Traduction

R A D I O T E L E G R A M M E .

Varsovie Commandement Polonais 1920 3 aout 12 heures

Delegation polonaise sous la presidence du General Romer retourne
/a Varsovie/ Priere de la laisser passer sur la route Brest - Biela
entre 16 - 18 heures /heure sovietique 3 aout/priere ~~de~~ d'avertir
le commandement competant et d'en rendre compte ainsi que de l'in-
terruption des hostilites dans le secteur indique ~~par radiotelegramme~~
par radiotelegramme

Plenipotentiaire charge d'accompagner la delegation sur l'ordre
de la R.W.S. armee G ystrow

Odebrano dn. 21/9 o godz. 03.23.

(-) Smagała

Kopja

Pokwit. " " " 03.35.

Ze stacji Riga via lej

dz. Centr. St. Rdt. w Warszawie 2559

De Riga nr. 81 w 111 le 26/9 21.45

Polexterne Varsovie dla cart supress -

Twiestja 17 b.m. podają artykuł Trockiego tytułem front zachodni woła
 stop. Trocki nie wierzy zarzucając Polsce przedłużanie wojny stop. Nawo-
 tuje gorąco całą Rosję Sowiecką do szybkiej pomocy wzniesienia frontu
 zachodniego stop. Przewiduje jesienną i zimową kampanję stop. Trocki dy-
 szy nienawiścią do Polski przygotowuje nową ofensywę ażeby mieczem zdo-
 być pokój paragraf słychać czwarty delegat sowiecki Kirov zamiast Rygi
 jedzie Londynu aby tam być obecnym podczas ofensywy bolszewickiej pa-
 ragraf Meyerowicz wywiadzie oświadczył mi że Łotwa musiała zawrzeć po-
 kój liczy się ze wzmocnieniem agitacji bolszewickiej i drożyzny spadkiem
 waluty stop. Do pokoju polsko rosyjskiego przywiązuje wielką wagę uza-
 leżnia od niego powstanie i siłę państw nadbałtyckich załatwienie zatar-
 tu polsko litewskiego wogóle uregulowanie sprawy wschodniej stop. Łotwa
 gorąco pragnie najściślejszych stosunków z Polską paragraf wywiadzie
 przedstawicielem rigaule Randslau Joffe utwierdził różnice Ukrainy Białe-
 rusi stop. Ukraina Sowiecka jest już ukształtowana politycznie Białorus
 tworzy się stop. Wojna i rewolucja są także środkiem samookreślenia stop.
 Plebiscyt uznaje bez udziału burżuazji stop W stosunku do Polski Rosja
 spełni zawarty traktat stop. Joffe pragnie rewolucji światowej od drugie-
 go końca zachodu paragraf Czernichwie czerezwyczajka rozstrzelała 27
 uczestników organizacji petlurowskiej paragraf komisja prawno polityczna
 przewodniczący Jdziernik, Grabski, Barlicki, Mieczpowski, Perl, Randszin, Su-
 akowski, Wyszyński odbyto dwa posiedzenia 52 09 -

A S

[Signature]
 140

o c .

o d p i s . -

R

Polextern Warschau.

s. Riga 181 779 12 22.20

Zakomunikować Naczelnemu Dowództwu umowę o rozejmie. Zgodnie z art. 13 umowy o preliminarjach pokojowych zostaje zawarta następująca umowa o rozejmie

§ 1
Po upływie 144 godzin od chwili podpisania umowy o preliminarjach pokojowych t.j. o godz. 24, podług czasu środkowo-europejskiego dnia osiemnastego października tysiąc dziewięćset dwudziestego roku obie umawiające się strony obowiązane są zaprzestać wszelkich działań wojennych na lądzie wodzie i w powietrzu.

§ 2.
Wojska obydwóch umawiających się stron pozostają na zajmowanych przez nie aż do chwili zaprzestania działań wojennych w myśl § 1 pozycjach jednak z tym warunkiem by wojska rosyjsko-ukraińskie znajdowały się nie bliżej niż w odległości 15 klm od ustalonej linii frontu polskiego w chwili zaprzestania działań wojennych

§ 3.
Powstały w ten sposób między obydwoma frontami pas szerokości 15 klm. stanowi strefę neutralną w znaczeniu wojskowym, która znajduje się w zarządzie administracyjnym tej strony, do której to terytorjum należeć ma na zasadzie preliminarjów pokojowych.

§ 4.
Na odcinku od rejonu Nieświeża aż do rzeki Dzwiny wojska polskie zajmują linje granicy państwowej ustalonej w art. 1 preliminarjów pokojowych, wojska rosyjsko-ukraińskie na 15 klm. na wschód od tej linii.

§ 5.
Wszystkie ruchy wojsk wynikające z § 2 i 4 winny się odbyć z szybkością nie mniejszą niż 20 klm. na dobę i nie później rozpocząć jak w 24 godz. po zaprzestaniu działań wojennych t.j. nie później niż do 24 godziny według czasu środkowo europejskiego dnia dziewiętnastego października tysiąc dziewięćset dwudziestego roku.

§ 6.
Po ratyfikacji preliminarjów pokojowych wojska obydwóch umawiających się stron zostają cofnięte na swoje państwowe terytorjum z szybkością nie mniejszą niż 20 klm. na dobę i umieszczają się nie bliżej niż 15 klm. po obydwóch stronach granicy państwowej, powstała w ten sposób strefa szerokości 30 klm. stanowi pas neutralny w znaczeniu wojskowym pozostającym w zarządzie administracyjnym tej strony do której dany obszar należy.

§ 7.

W strefie neutralnej w myśl § 3 i 6 nie wolno trzymać oddziałów siły zbrojnej z wyjątkiem oddziałów wojsk polskich niezbędnych do zajęcia obszaru w myśl § 4 siła i rozmieszczenie tych oddziałów winny być przez dowództwo wojsk polskich podane do wiadomości strony przeciwnej

§ 8.

Szczegółowe zarządzenia w związku z wykonaniem niniejszej umowy wydają obustronne dowództwa nie niżej dowództw dywizji w razie potrzeby po wzajemnym porozumieniu się one też w tym celu natychmiast po podpisaniu umowy o rozejmie i preliminarjach wysyłają oficerów łącznikowych z niezbędnym personelem do dowództw dywizji i armji strony przeciwnej oficerom im zarówno jak ich personelowi i bagażom gwarantują obie strony nietykalność dyplomatyczną, bezpieczeństwo osobiste, swobodę ruchów i komunikowania się ze swemi władzami, celem kontroli wykonania niniejszej umowy a także dla rozstrzygania mogących wyniknąć sporów oraz regulowania koniecznych spraw tostanie utworzona wojskowa mieszana komisja rozjemcza, której skład, miejsce urzędowania, kompetencje i organa wykonawcze określa naczelne dowództwa z stron obu po wzajemnym porozumieniu się.

§ 9.

Przy opuszczaniu, zgodnie z § 4 i 6 zajmowanych terenów wojska pozostawiają zupełnie nietknięty cały znajdujący się na miejscu majątek jako budynki państwowe społeczne i prywatne drogi żelazne i będący na miejscu cały tabor kolejowy, mosry i urządzenia stacyjne, telegrafy, telefony i inne środki łączności nie będące majątkiem wojskowym danej armji, składy zboża na polu i w spichrzach, inwentarz żywy i martwy, przemysłowy, rolniczy, wszelkie surowce i t.d. tak stanowiące własność państwową lub samorządową jak i osób prawnych i fizycznych przy odejściu wojsk nie wolno brać zakładników lub ewakuować ludności cywilnej nie wolno względem tej ludności stosować jakichkolwiek represji, wywłaszczać, rekwirować, lub przymusowo wykupywać jej mienia.

§ 10.

Na czas trwania rozejmu zawieszają się wszelki ruch lądem, wodą i powietrzem pomiędzy obiema walczącymi stronami, wyjątki w poszczególnych wypadkach będą ustalone przez mieszana wojskowa komisja rozjemcza utworzona na zasadzie § 8.

§ 11.

Oddziały i osoby wojskowe przekraczają-

jące postanowienia niniejszej umowy będą traktowane, jako jeńcy wojenni.

§ 12.

Rozejm niniejszy zawiera się na dni 21, każda jednak strona ma prawo wypowiedzieć go na 48 godzin naprzód o ile przed upływem terminu rozejmu żadna ze stron go nie wypowiedzie. Rozejm przedłuża się automatycznie aż do ratyfikacji definitywnego traktatu pokojowego i każda strona ma prawo wypowiedzieć go na 14 dni naprzód niezależnie od powyższych postanowień i zgodnie z art. 17 umowy o preliminarjach pokojowych rozejm niniejszy traci moc obowiązującą jeżeli w terminie przewidzianym dla wymiany dokumentów ratyfikacyjnych i spisania odpowiedniego protokołu czynności te z jakichkolwiek powodów dokonane nie będą. Wznowienie działań wojennych nie może jednak nastąpić wcześniej niż w 48 godzin po upływie terminu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

§ 13.

Umowa niniejsza stanowi część składową o preliminarjach pokojowych i ma tą samą moc obowiązującą w dowód czego pełnomocnicy obu stron umowę niniejszą własnoręcznie podpisali. Sporządzono i podpisano w Rydze dnia dwunastego października tysiąc dziewięćset dwudziestego roku douze octobre - Dąbski No. 114.